

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Назва закладу вищої освіти

ОСВІТНЬО – НАУКОВА ПРОГРАМА

Географія

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю 106 Географія

галузі знань 10. Природничі науки

Проект

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ*

Голова вченої ради

ПЕТРИШИН Р.І. / _____ /

(протокол № __ від " __ " _____ 2022 р.)

Освітня програма вводиться в дію з _____ 2022 р.

Ректор_ ПЕТРИШИН Р.І./ _____ /

(наказ № __ від " __ " _____ 2022р.)

Чернівці
2022р.

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми**

«РОЗРОБЛЕНО»	«УХВАЛЕНО»
<p>Робочою кафедри економічної географії та екологічного менеджменту ЧНУ ім. Юрія Федьковича Керівник робочої групи _____ Руденко В.П. «__» _____ 2021 р.</p>	<p>На засіданні кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії ЧНУ ім. Юрія Федьковича Протокол № _____ Завідувач кафедри _____ Рідуш Б.Т.</p> <p>Кафедри економічної географії та екологічного менеджменту ЧНУ ім. Юрія Федьковича Протокол № _____ Завідувач кафедри _____ Руденко В.П.</p> <p>Кафедри географії України та регіоналістики ЧНУ ім. Юрія Федьковича Протокол № _____</p> <p>Завідувач кафедри _____ Костащук І.І.</p>
<p style="text-align: center;">«СХВАЛЕНО»</p> <p>Вченою радою географічного факультету Протокол № _____ від «__» _____ 2022 р. Голова вченої ради географічного факультету _____ Заячук М.Д.</p>	<p style="text-align: center;">«ПОГОДЖЕНО»</p> <p>Начальник навчального відділу ЧНУ ім. Юрія Федьковича _____ Я.Д. Гарабajів «__» _____ 20__ р.</p>
<p style="text-align: center;">«РЕКОМЕНДОВАНО»</p> <p>Науково-методичною комісією вченої ради ЧНУ ім. Юрія Федьковича</p> <p>Протокол № ____ від «__» _____ 20__ р. Голова комісії університету _____ О.В. Мартинюк</p>	

ПЕРЕДМОВА

ОНП розробила група забезпечення у складі:

Прізвище, ім'я та по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно
Керівник групи забезпечення: Руденко Валерій Петрович	Завідувач кафедри економічної географії та екологічного менеджменту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича	Доктор географічних наук за спеціальністю 11.00.02 – “економічна та соціальна географія”, ДН № 000029 від 02.10.1992 р.; Професор кафедри економічної географії, ПР № 001298 від 29.12.1993 р.
Члени групи забезпечення:		
Джаман Василь Олексійович	Професор кафедри географії України та регіоналістики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича	Доктор географічних наук за спеціальністю 11.00.02 – “економічна та соціальна географія”, ДД № 003813 від 16.09.2004 р.; Професор кафедри географії України, картографії, 02ПР № 004182 від 16.02.2006 р.
Заячук Мирослав Дмитрович	Доцент кафедри географії України та регіоналістики, декан географічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича	Доктор географічних наук за спеціальністю 11.00.02 – “економічна та соціальна географія”, ДД 005598 від 01.07.2016 р.; Доцент кафедри географії і картографії України 02ДЦ №000958, від 19.02.2004 р.
Рідуш Богдан Тарасович	Завідувач кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича	Доктор географічних наук, 11.00.04 – “геоморфологія та палеогеографія”, ДД № 002740 від 21.11.2013 Професор кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії, АП № 000034, від 13.12.2016 р.
Костащук Іван Іванович	Завідувач кафедри географії України та регіоналістики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича	Доктор географічних наук за спеціальністю 11.00.02 – “економічна та соціальна географія”, ДД 009549 від 26.02.2020 Доцент кафедри географії України та регіоналістики, 12ДЦ №024351, від 14.04.2011р.

<p>Холявчук Дарія Іванівна</p>	<p>Доцент кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії; заступниця декана географічного факультету з наукової роботи та інформаційної політики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича</p>	<p>Кандидат географічних наук за спеціальністю 11.00.11 – “конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів”, ДК № 067573 від 30.03.2011 р. Доцент кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії, АД № 001453 від 23.10.2018 р.</p>
------------------------------------	--	--

Профіль освітньої програми зі спеціальності 106 Географія

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича Кафедра фізичної географії, геоморфології та палеогеографії, кафедра економічної географії та екологічного менеджменту, кафедра географії України та регіоналістики
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії Доктор філософії у галузі природничих наук зі спеціальності 106 Географія
Офіційна назва освітньої програми	ОНП Географія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 36 кредитів, ЄКТС. Термін навчання – 4 роки
Наявність акредитації	Первинна
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень.
Передумови	Наявність ступеня магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	
2 – Мета освітньої програми	
<p>Забезпечити підготовку докторів філософії, здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері географії, природокористування та регіонального розвитку, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення</p>	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	10 Природничі науки 106 Географія Об'єкт діяльності: географічна оболонка, її просторова природна і соціально-економічна різноманітність, а також зв'язки між природним середовищем і діяльністю людини; ландшафтні природно- і суспільно-територіальні системи. Цілі навчання: набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми та здійснювати власні наукові дослідження у сфері географії, природокористування та регіонального розвитку. Теоретичний зміст предметної області. Основні теорії та концепції територіальної (геопросторової) організації географічної оболонки, природні і соціально-економічні

	<p>закономірності її формування та функціонування.</p> <p>Методи, методики та технології. Світоглядно-філософські, загальнонаукові та географічні методи дослідження ландшафтних природно- і суспільно-територіальних систем, методи збирання, обробки, інтерпретації та поширення результатів географічних досліджень, зокрема, методи польових, лабораторних та статистичних, картографічних досліджень, ГІС-аналізу та моделювання, ретроспективного аналізу та прогнозування.</p> <p>Інструменти та обладнання: обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для польових, статистичних та аналітичних досліджень природних і суспільних властивостей географічної оболонки, її компонентів (у відповідності до спеціалізації) для дослідження територіальних систем.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Загальна. Програма спрямована на узагальнені об'єкти діяльності – природно- та суспільно-географічні комплекси, їх складові у взаємозв'язку, просторові процеси й форми територіальної організації із застосуванням широкого спектру польових та геоecологічних досліджень та сучасних технологій пізнання та інтерпретації об'єкту</p> <p>Ключові слова: географія, природні та суспільно-географічні комплекси, моніторинг геосфер, природокористування, територіальна організація, ГІС</p>
Особливості програми	<p>Програма передбачає розвиток дослідницької траєкторії, що орієнтована на здобуття сучасних теоретичних і практичних знань і умінь для дослідження соціо-природних систем; прикладну складову, що формує застосування географічних досліджень у вирішенні комплексних проблем</p> <p>Основна частина часу відведена на збір первинної наукової інформації, опрацювання фахових праць і написання дисертації. Передбачена можливість самостійного вивчення інших наукових та теоретичних курсів чи для іншої діяльності, пов'язаної з роботою, зокрема на наукову комунікацію, проектну розробку і пошук фінансування.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Працевлаштування у науково-дослідних та проектних установах, закладах вищої освіти, інших установах та організаціях, що здійснюють дослідження та/або підготовку фахівців у сфері географії, природокористування, регіонального розвитку, а також розробляють та реалізують регіональну політику, здійснюють просторове планування, управління природокористуванням, охороною довкілля, регіональним і міським розвитком.
Подальше навчання	Навчання впродовж життя для вдосконалення в освітній, професійній, науковій та інших діяльностях.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване і проблемно-орієнтоване навчання, електронне, інтерактивне та практичне навчання, самонавчання.
Оцінювання	Види контролю: поточний, семестровий, атестація аспіранта (2

	рази на рік) та попередній захист дослідження. Остаточне оцінювання передбачає відкритий захист дисертації
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері географії, природокористування та регіонального розвитку, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність працювати у міжнародному контексті. ЗК03. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК01. Здатність демонструвати знання сучасного стану, основних тенденцій і перспектив розвитку географії та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері географії та/або дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з географії та суміжних галузей. ФК02. Здатність представляти та обговорювати результати своєї наукової роботи державною та іноземною мовою в усній та письмовій формі, опрацьовувати наукову літературу з географії і суміжних/дотичних галузей та ефективно використовувати інформацію з різних джерел. ФК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти в області географії та суміжних галузей. ФК04. Здатність до наукової аргументації, володіння системним науковим світоглядом, застосовувати сучасні методи географічних та міждисциплінарних досліджень, інформаційні та комунікаційні технології, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій діяльності. ФК05. Здатність дотримуватись етики та правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.
7 – Програмні результати навчання	
	<p>ПРН01. Мати сучасні концептуальні знання у сфері географії, її окремих напрямів та суміжних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень та здійснення професійної діяльності.</p> <p>ПРН02. Глибоко розуміти методологію природничо-та/або суспільно-географічних досліджень, застосувати її у власній науковій діяльності та викладацькій практиці.</p> <p>ПРН03. Формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментально-прикладних досліджень, наявні літературні дані з метою розв'язання значущих наукових та науково-прикладних проблем географії, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників.</p>

	<p>ПРН04. З використанням сучасних підходів та методів планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження у сфері географії, природокористування, регіонального розвитку, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику.</p> <p>ПРН05. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, спеціалізоване програмне забезпечення при проведенні наукових досліджень та в освітній діяльності.</p> <p>ПРН06. Вільно презентувати і обговорювати державною та іноземною мовами з фахівцями та широкою аудиторією з дотриманням норм академічної етики результати досліджень, наукові та прикладні проблеми з географії, природокористування та регіонального розвитку, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях.</p> <p>ПРН07. Розробляти і викладати навчальні дисципліни, дотичні до предметної області географії, обґрунтовано обирати та ефективно використовувати сучасні освітні технології, методи й засоби навчання у закладах вищої освіти та інших установах і організаціях, що здійснюють підготовку фахівців у сфері географії, природокористування та регіонального розвитку.</p> <p>ПРН08. Розуміти філософську методологію пізнання, ключові засади професійної та наукової етики, систему морально-культурних цінностей, дотримуватись у професійній діяльності принципів соціальної відповідальності та громадянської свідомості.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Керівник та члени проектної групи освітньої програми, професорсько-викладацький склад, які забезпечують ОП, відповідають кадровим вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Приміщення для проведення навчальних занять та контрольних заходів – 6,9 м² метрів на одну особу. 2. Мультимедійне обладнання для одночасного використання в навчальних аудиторіях – 30% від загальної кількості. 3. Бібліотека, читальний зал зокрема. 4. Пункт харчування, актовий зал, спортивний зал. 5. Гуртожиток – 70% від мінімальної потреби. 6. Комп'ютерні робочі місця, обладнання, устаткування, необхідне для виконання навчальних планів.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в т. ч. в електронному вигляді, електронний каталог, доступ до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю, друковані фонди бібліотеки університету, репозитарій, фондний матеріал кафедр, що забезпечують ОП.</p> <p>2. Офіційний сайт ЧНУ ім. Ю. Федьковича, сайт географічного факультету, сайти кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії, кафедри географії України та регіоналістики, кафедри економічної географії та екологічного менеджменту, необмежений доступ до Інтернет,</p> <p>3. Центр електронного навчання ЧНУ.</p> <p>4. Навчальний план, робочі програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану, навчально-методичне забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану, програма практичної підготовки, робочі програми практики, силабуси.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Укладені угоди про академічну мобільність на основі двосторонніх договорів між ЧНУ ім. Ю. Федьковича та ЗВО України.
Міжнародна кредитна мобільність	Укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+) на основі двосторонніх договорів між ЧНУ ім. Ю. Федьковича та ЗВО країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачається.

Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК1	Академічне письмо і риторика іншомовного спілкування	6	1 іспит
ОК2	Філософія та методологія науки	4	1 іспит,
ОК3	Організація наукової діяльності:		
ОК4	Проектний менеджмент	3	1 залік
ОК5	Обробка результатів експерименту	3	1 іспит
ОК6	Методологія та організація наукової роботи в економічній, соціальній та фізичній географії	4	1 іспит
ОК7	Інновації в географічній науці	3	іспит
ОК8	Асистентська практика	4	2 іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		27	

Вибіркові компоненти ОП

Вибіркові компоненти ОП

ВБ1	Студії з економічної, соціальної та фізичної географії (наукові лекції і семінари за темами дисертаційних досліджень)Руденко	3	2, залік
ВБ2	Студії з актуальних проблем географічного країнознавства	3	2, залік
ВБ3	Урбаністичні студії	3	2, залік
ВБ4	Територіальне проектування та районне планування	3	2, залік
ВБ5	Актуальні проблеми регіонального розвитку	3	2б залік
ВБ6	Геоморфологія карстових областей	3	2, залік
ВБ7	Студії з ретроспективної географії	3	2, залік
ВБ8	Палеоландшафти антропогену	3	2, іспит
ВБ9	Руслознавство з основами динаміки руслових потоків	3	2, іспит
ВБ10	Методологія та організація наукових досліджень у гідрології	3	2 залік
ВБ11	Басейнові управління та управління ними	3	2, залік
ВБ12	Антропогенна гідрологія	3	2 залік
ВБ13	Антропогенез та розселення гомінід по планеті	3	2, залік
ВБ14	Динаміка клімату Європи в голоцені	3	2, залік
ВБ15	Польові дослідження четвертинних відкладів	3	2, залік
ВБ16	Геохімія ландшафту	3	2, залік
ВБ17	Геофізика ландшафту	3	2, залік
ВБ18	Основи природокористування та природно-господарської різноманітності	3	2, іспит
ВБ19	Студії з оцінки ПРП	3	2, іспит
Загальний обсяг вибірових компонент		9	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		36	

Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання конкретної наукової проблеми в сфері географії або на її межі з іншими спеціальностями, результати якого становлять оригінальний внесок у розвиток географії та оприлюднені у наукових публікаціях в рецензованих наукових виданнях. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертаційна робота та відповідні інформаційні матеріали повинні бути оприлюднені на офіційному сайті та/або у репозитарії закладу вищої освіти (наукової установи).

